

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ У БАНКАХ УКРАЇНИ

Вдосконалення бізнес-планування забезпечує створення системи управління, адекватної поточним масштабами діяльності та перспективам їх розширення. Поява у банках чітких стратегічних цілей та завдань здатна додати імпульс інноваційній діяльності та адаптувати систему мотивації до нових умов. Наявність чітких та досяжних бізнес-планів, стимулюючих персонал для досягнення визначених цілей, сприятиме здійсненню ефективного стратегічного управління та покращенню результатів діяльності вітчизняних банків [1].

Постійне уточнення бізнес-плану з метою приведення його у відповідність до умов, що змінюються, посилює можливість його використання як критерію оцінки фактичних результатів діяльності фінансової установи [1]. Результат діяльності за минулий рік може показати, яка із стратегій банку виявилась ефективною, а яка ні, і наскільки результативним був той чи інший спосіб його реалізації. Вивчення фактичних результатів роботи порівняно з бізнес-планом надає можливість виявити сильні та слабкі сторони, які необхідно корегувати у відповідності до розробленого плану. За рахунок чітко визначених кінцевих цілей розробленого бізнес-плану вся справа бізнесу набуває цілеспрямованості, що дозволяє спрямувати енергію та дії банкірів в оптимальне русло. Підготувавши бізнес-план, засновники банку отримують інструмент контролю за роботою Правління банку, що забезпечує поступове просування фінансової установи до встановленої мети [1, с.103].

Отже, зазначимо, що особливістю бізнес-плану як стратегічного документа є його збалансованість за визначеними завданнями з урахуванням реальних фінансових можливостей фінансової установи. Для того, щоб бізнес-план був прийнятий, він має бути забезпечений необхідними фінансовими ресурсами. Незважаючи на позитивну динаміку банківської сфери України за останні роки, галузь недостатньо зріла і тому у своєму розвитку відстає від банківських систем розвинутих країн, що ускладнює конкурентоспроможність їх на міжнародному рівні [2, с.20]. Одним з напрямків вирішення проблеми загальної фінансової стабільності банківської системи є її прибуткова діяльність, підвищення капіталізації як в кількісній, так і в якісній площинах, а для успішного ведення бізнесу повинна бути вироблена чітка стратегія розвитку [2].

Таким, чином успіх будь-якої справи, в тому числі і вихід банку з новими продуктами та послугами на ринок, неможливий без повного і чіткого уявлення про перспективи банківської справи, без розробки надійних попередніх орієнтирів і реального плану дій: як почати свою справу, як ефективно організувати бізнес, які послуги надаватимуться клієнтам банку, як залучатимуться ресурси, як зменшити ризики, коли банк почне отримувати перші прибутки. У підприємництві бізнес-план замінить звичайне техніко-економічне обґрунтування будь-якого заходу, стане основним критерієм і мірою його суспільної корисності. Процес планування дозволяє уявити весь комплекс майбутніх операцій банку і запобігти тому, з якими негативними подіями може зіткнутися банківська установа [2].

Слід зазначити, що особливо важливо провести процес планування для банку, який тільки-но розпочинає свою діяльність, або планує її розпочинати, де потрібні як передбачення на довгострокову перспективу, так і ґрунтовні попередні дослідження, що передують плануванню [1]. При створенні банку засновники повинні реально уявляти можливі результати своєї діяльності, критично оцінювати свої можливості, правильно розподілити цілі за часом, підібрати фаховий персонал, який буде ефективно використовувати ресурси банку, та зважено проводитиме активні операції [1, с.103-104].

На нашу думку, для удосконалення банківське бізнес-планування має включати чотири важливі принципи:

1. Усунення негативного ефекту невизначеності планування. Невизначеність і зміни в майбутньому роблять процедуру планування необхідною умовою діяльності банку. Майбутнє також не може бути чітко визначеним, і чим більше минає часу, тим меншою є визначеність. Навіть якщо майбутнє і чітко окреслене, все одно планування є необхідним [3].

По-перше, слід обрати кращий шлях для досягнення мети. В детермінованих умовах це переважно математична проблема обчислення значень певних показників на основі таких фактів, згідно з якими вибрані рішення приведуть до бажаного результату з найменшими витратами [30].

По-друге, після визначення рішення необхідно розробити плани для кожного підрозділу банківської установи. У випадку, коли тенденції змін та розвитку чітко не прослідковуються, проблеми в плануванні ускладнюються. Якщо тенденції розпізнати важко, то розробка якісних планів буває проблематичною [3].

2. Зосередження уваги виконавців на головних завданнях. Оскільки всяке планування спрямоване на досягнення головних цілей банку, то при його здійсненні особлива увага повинна зосереджуватися саме на них. Добре продумані плани сприяють об'єднанню діяльності підрозділів банківської установи. Менеджери, які, як правило, занурені в поточну роботу, повинні завдяки плануванню замислитись над майбутнім і врахувати необхідність регулярного перегляду та коригування планів [4].

3. Досягнення економічного ефекту. Планування мінімізує витрати внаслідок того, що робиться наголос на ефективному функціонуванні і узгодженості. Завдяки плануванню неорганізована, розпорошена діяльність замінюється зосередженими цілеспрямованими зусиллями, неритмічна робота стає ритмічною, а замість поспішних приймаються всебічно обдумані рішення. Економічність планування є, зокрема, очевидною на виробничому рівні, особливо це характерно для безбалансових відділень [3].

4. Полегшення контролю. Менеджери не можуть перевірити результатів діяльності своїх підлеглих, коли відсутні чіткі планові завдання. Однак контроль, як і планування, також повинен враховувати майбутні обставини. Це пов'язане з тим, що з фактом, який відбувся сьогодні, завтра вже нічого не вдієш, і увагу при контролі слід приділяти тому, що має статись завтра, післязавтра і т. д [3].

Зважаючи на зазначене, подальша розбудова економіки України на ринкових засадах зумовлює необхідність змін у бізнес-плануванні діяльності банку. Діюча система бізнес-планування не враховує комерційного ризику, недостатньо формує альтернативні варіанти різних планових рішень. Крім того, відсутній взаємозв'язок у плануванні діяльності окремих підрозділів із загальною стратегією банку в цілому [5, с.51-52].

Список використаних джерел

1. Подік С.М. Організаційно-методологічні основи та необхідність бізнес-планування у банку [Текст]/С. М. Подік //Вісник Української академії банківської справи. – 2010. – N 1. – С. 102-106.
2. Демух О.В., Старостенко Г.Г. Фінансове планування в комерційному банку[Текст]/О.В. Демух , Г.Г. Старостенко// Молодь: освіта, наука, духовність: тези доповідей: в 2х ч.; ч. 1. — К. : Університет «Україна», 2009. — 473 с
3. Дребот Н.П. Цільова спрямованість та моделювання стратегічного планування розвитку банківської установи [Електронний ресурс] / Н. П. Дребот // Регіональна економіка. - 2008. - № 2. - С. 176-182. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/regek_2008_2_21
4. Сергєєва О. С. Використання системного підходу в аналітичному забезпеченні управління грошовими потоками банків / О. С. Сергєєва // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки».– Херсон, 2014. – Випуск 9. – Частина 2.
5. Дудченко В. Організаційно методологічне забезпечення стратегічного планування в комерційному банку / В. Дудченко // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: збірник наукових праць. – Вип. 28. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2015. – 294. с.